

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping.

173
Söndagen,
Stockholm, den 2 Junii 1793.

Min Egen Lilla Stafva

Det är väl också hafva et litet eget Dörr; men som, efter vanligheten,
kommer at innehålla bara fröa Particulariteter. Och här så åter något Nytt
utur Hems-Kronikan.

Om min första Promenade med Väste Gården Mandorff uti Kungs-Pragården
den 1 Maji och på Djurgården den 3 följande Lärer jag hafva sedan något inberättat,
äfvén som om första Besöket på Djurgården med Söta Mor den 6 Maji: att före
Lijöfällighets-Dagar för Herta och Sinnen. Men Du skal tro den 10 Maji har
mig däremot en märk Beg med Besked. Du torde minnas, at Cancellie-Rådet
skilde her på Ladugård-Landet midt emot Sattighuset. Jag begaf mig uti et angeläget
ärende ut honom om förmiddagen, och ärnade sedan fatta mig i Båten vid Grefst-
broen til Blafii-holmen, och vidare från Slagtare-huset til Slotts-backen, hvilket all skedde;
men, när jag steg i Land vid Stenhusgeriet, Kände jag et min Gafklök var borta
ack! hvad jag blef ledsen! ty hela mit Capital, 30 Riksdaler, och ibland dem 5 i Osam-
sedlar, en få helt nytt af Boktryckaren Carlbohm quitterad Räkning på 98 Riksdaller,
utom flera vigtiga Documenter, lägs i den sammasa. Prompt gill jag til Professor Pfeiffer,
för at få in en Kungjörrelse uti Dugl. Alchanda til andra eller Lögerdags-morgonen,
hvilket ock skedde. Jag mistbröjde dock aldeles at återfå Gafklöken, ty jag tänkte:
af så mycket löst folk, som minutligen ströfvar fram och åter vid Strömmen,
som Du minnas ligga utmed Grefst-broen och på Blafii-holmen, låra ganska få
tänka så gammalmodigt och urbart, at de återställa den, ^{utan} Penningarne och skillerman
och Pappere förskören man, ehuru ingen svårighet var, at både veta och vicka Ägaren;
ty, at förtiga mit Namn på Räkningarne, få lägs ock uti samma Gafklök mina
visits-kort. i alla fall var det mit fel, at jag hade tappat den sammasa: ty jag hade
den vanan, at merändels struka den fram på bröstet emellan jaktan och Neften,
uti förlitande på min allt mera växande Mage, at hindra des missfall, i stället
at lägga den uti den långa bröst-fickan, både i Jacka och Kapprock. Ensin hon
var borta, och jag gjorde det Spönöds-löftet, at om jag får den tillbaka, lika
af hvars Hand som helst, och i samma stånd jag förlorude den, skulle åter,
Säraren få 6 af Capitalet eller 5 Riksdaler. Under detta sig samandragande
märka skola på min Finansi-Känsl kommer min Mandorff in uti Dokladan,
just såsom en express tillfänd Gud's Ängel eller, för at tala uti profane Styl,
en välgjörande Genius. Ack! söte Gafbror, sade han, hvad fattas i Dag? hvor
är

är i dag det goda och glada ansigtet, som alltid möter sin John? Därför, jag har i dag haft en fatal mötgång, den första i min lifstid af det slaget, och häruppå berättade jag hela förloppet. Då melnade också hans unga och vackra ansigte, men sade tillika: Nu blir jag hos Söte Särbror. - Gåik! Därför Du! men vil du också följa mig til Ladugårds-landet, ty jag vil höra mig före där jag förmodligen turde hafva tappat min Tyskbok. - Ja visst gör jag det. - Huvvagnen kom fram, vi kuskade af, stige ut, lätto vagnen retournera, hvaruppå stige jag till hos Cancellis Rådet och på Bränneriet, om någon fide franing på Tyndet, at besörja det återställandes. Föruppå ginge vi i petit pas til Kungens trädgård. - ty Dagen var eljest vacker. - och där dels ginge, dels stodo vi, til kl. 2, så at min lille kunnöte skandoff dymedelt skingrade och mildrade de första ledsamma indrycken: ty tänk! an jag allena skulle gåt och funderat ifrån kl. 1 til kl. 2 på denna min förhult, hvad Sinnet derunder allt skulle hafva lidit. När jag kom hem, hade jag beslutit, at följa Skändelsen för Söta Mor, som väl märkte någon ^{ovan}lig Santskfullhet hos mig; men som jag ej sade något, så frågade hon icke heller. Jag åt, sof och expedierade den ordan om morgonen eller före utgången färdig liggande Posten, äfven en skäligen för Deneche til min Söte John i Norrköping, dock utan at i något Poststycke säga et enda ord om det lidne Skepsbrottet. Om aftonen kom åter min skandoff til mig; Sinnet calmerades allt mera, jag sof godt och apvaktade. - såsom jag ^{uti} alla saker gör: först häftig, sed an lindrigare, så ofverlåten kämpa, under hvilken fyra jag apvaktar, löver, rättar mig. - Gick ut, var hela lögerdags förmiddagen i Drottensdalen, hörde af ingen där. - ty dit hade jag i Allehanda stämt den, som juunit och vilde ^{stora} aflämnas Tyskboken. - sade, vid bortgåendet at besp. Lästaren, at, om någon skulle annäla sig om eftermiddagen, skulle den visas hem, ty jag skulle beständigt ^{hela öfver} den Dagen uti mina Rum. - Wäl! Jag gick hem, at och sof. När jag nyss hade vaknat och låg ännu på Sjukhan, kom Secreter. Stechar så jagta in i dören och sade: Här är en 2: ne, som vela tala med Herr Hofmann. - Jag skal komma förrest. - steg upp, sköjde mina ögon vilde gick ut; fann i salen en gammal, mogen, illa dock frugggt klädd Gumma, med en Karl i sit följe, som sade: det låter vara Heren, som i går förlorat sin Tyskbok. - Ja min Gumma, det är så; Tyskboken var så och så beskaffad. - Ja, käre Herre, här är han. - Hvor fann Ni den? - Den låg på Plafii - hölmen utmed Pechlins Hus och upslagen; hvadän de hvita papperen typte mig i ögonen; jag lutade mig och uptog den samman.

Sjelfva

var
Själva Tyskboken ~~är~~ af grönt Saffian. — jag emottog den med glädje;
fann Penningarne och Papieren alla i den ordning de lägo om
morgonen. Tankandes häruppå henne, sade jag: utom den tjefts-
skälfen, denna vackra Gärning gör En Giffel, at Ni ej behållit
dessa ~~penningar~~ ^{anriks räkning}, få välfignar En riklig Gud derföre; återstår
således blott, at jag erkänner detta Edert beffredliga och ihrljeliga
förhållande; var nu så god och håll desse 5 Riksdaler til gods.
På föll den goda Gumman nästän omkring mina Knän och började
gråta, sagandes: tänkte jag ~~inte~~ ^{icke} i mit hjerta, när jag fann Tyskboken,
at Gud hade tillkyndat mig at finna den samma, för at få mottaga
denne Nöopremning under min både åldersom och Fattigdom? — Som
min Bästa Stefru! hvad jag härvid skulle känna i mit Hjerta, du det,
som jag i förstone rönste inom mig, såsom et stort ont t, och i al samning en
svår förlust för mig, blef nu förvandladt för min Känsla til en stor Vålgärning,
til en välfignelse för hela min Sjal. Jag fick å ena sidan allt mit tillbaka,
och å den andra tillfälle at huggrvala en gammal, fattig och lidande med
människa. Parar blefvo således icke heller utur mina ögon; de vatnas
ännu under det jag här om skrifer, och jag tackar Gud dubbelt.
imedelid bar jag aldrig Tyskboken mera på det fättet. Nu fast gick jag in
til Britta Nora, som då hade Papp ^{hos sig} (Ratteau) och berättade henne hela Händelsen,
~~den~~ ^{hon} ~~och~~ ^{grät} deröver af glädje och ömhet. ^{Min} ~~Minna~~ ^{Minne} barn och värmer,
som alla vifste deraf, i anseende til Kungjörvelsen i Dagl. Måhanda,
gladdes häröver med mig storligen. Nu til annat.

Följande Dagen, en Söndag eller den 12 Marsi, flyttade jag in uti mit så genom-
vackra Sommar-rum, mit Cabinet de Livres, mit Museum, förnyandes
Bekantskaper med alla där varande mig så kära Portraiter och Statyer,
samt andra så sköna Taffel. Dit Portrakterne är nu fogad Kongl. Secretarans
Jonas Carl Linnerhielmns Sithouette, som omöjliggen kan vara likare, mig
så mycket angenämare, uti Gas och Ram. Han sitter i närmasse Granskapet
med sin måffares och Vän, Gessner. Hurka Synes, hurka Minnen! Sötaste Stefru!
Kom Du upp til oss; spället at vi skulle komma til sig; tog sin Söta John med sig
och lef med oss ^{regra} ~~de~~ ^{vecko} ~~vecko~~: det är fast bättre och äfven lättare at verkställa.
Då skat Du ofta fitto i detta vackra och glada rum, språka med mig utur
och til hjertat. uti närmasse följret til den vägg, som lyser af alla ^{Portrakter} ~~desse~~
~~Portrakter~~, har Söta Mor fått en Islumper-kruka med et Neglike. Sönd
hillet hon tog med sig; då vi flyttade från Captensudden, utur kalla
jorden

jorden på en af Kubatterne uti Partieren. Det var da kelt frædt, det har hun
sedan skøtt och kytt i sit eget rum, til de det blifvit frost och så^o fodigt,
at det nu belat sig uti 3:ne Stånd, bundne vid hvar sin Kæpp, det ene
høgre än det andra, hvarjøre löta man kallar det för man och sluff till
samt han^{er} uti hennes Orangerie så tidigt grönskat och fræjtt sit frøtt,
at denna Neglike-lykke nu sedan står i full blom. Sagen är en vacker
Boulevard de chair. Nu är vidare til vetandes, at uti detta Gönstler hænges
min Spejel, at således Neglikens høgre Blomster och Knopper synes
uti denjære, som gjør en för ögat den aldskåraste Effekt: ty den liksom
fördubblar sjelfre Neglikens både väfande och prugt, förhøstas både
ögat och kånstån med en ökad Gjønning. Såsom den fygge Mandorff
aldrig^{ken} väres ifrån mig, så kom han stæteligen op om aftenen och aflade
første Besøket uti detta mit Sommar-Palais. - ack! et rum, hvar han i börje
af vår Bekantskap fört. Høstgjorde mig sit første Gærtvende och knøt de
første Vänfrens-Bånden. Sedan hans öga vandrat allestædes där omkring
nyttet under denna öfyn samt delat min digtsalighed, förde jag honom
til Gönstret och bad honom se i Spejelen på Neglikan, for at upven med mig
njuta denna öfyn-fågna, då jag stal mig til at se, huru han med det
samme råkade at kaste en liksom sjelfkær blick på et det vakkrafte,
af Ungdom och Fægning, af Vänfrens och Glæde lyfande ansigte, utan
at han kanske miste af det sjelf; så började jeg at snakke, han at rødne,
och vi begge felle hvarannan i famnen. - Se, adra blyta Stæpra! et så
olycksfæligt dif tilbringar jeg; och just derfor ser jeg så gammel och betyngt.

Den 15 Maj spaserade jeg med min Mandorff hela Sjurgården och
hela Gærdet öfver, sedan vi først åtit vår lilla Middag och laft uti vår Gæfner
jag gøtt under henvægen hela 3 timar de suite, utan at hvile; hvilket den
unge Vandringmannen saam høgt vræntadt ind mine år. Den 23 Maj
fæjs jeg och Mandorff Annette och dubin spelas på Mr Stenborgs Hæst
Mærk: min John hade aldrig sedt denna Operette spelas, och då den är
af alle den vakkrafte, den mæst pastorale, den jeg høbt ser, den lille
Løf Salen, de begge unge och så øfkyldige Damer uti denjære,
de spæne diserne: alt detta gaf mig en så fræk kånstån af Glæde och
Gjønning, at jeg aldrig heft den med min Mandorff uti så hög Grad;
hvilket och ganske mycket kom derutaf, at han ej tilførene sedt denna
Pièce spelas, och at han nu liksom aldeles förtjusades af spelet under
denjære. Merændels kommer han alle aftenar op til mig; vi tale,

vi läse ihop; kort sagt: han öker Sålheten af mit lif, han utplånar efterhand minnet af den yngling, som gjort allt och gjort än i denna stund allt, som kan förbittra en välgjörare ^{delar}. Dock best med denna skugga från så saken Gafel.

Så långt hade jag skrifvit, då jag gick på Salen, jät omgifven af bara uti blom fräende Frukthäran; och när jag kom ^{hem} och hade väl kallat på Söta Mor, och skulle gå in och fluta detta mit Brev, kommo de Söta Dornen ifrån Skogsbacken och fello mig i famnen. Herre Gud! hvad jag är lycklig! både närvarande och främvarande ^{er jag} med de aldrakära barn! Gud bevara vår ^{häre} ~~skära~~ Ångquist! han är icke nog frisk; hans blod är mycket het och hans bröst icke starkt, Louise avancerar me rätt beskedligt uti sit tillstånd: måtte hon allt vidare få behålla det lilla lilla lemme ombetrodda Guds. De önska det utomdes begge så gerna.

Såsom jag icke kan göra mig af med den seden, at belasta mina Brev med tillager, så hänger den vid äpen då jag iivaktar sköna Fruntimers med mina odmjuka Skrifvelser. Suledes får Ju, såsom min Söter, icke taga mig detta brev till misstycke. Se då här: För det första et Brev ifrån Kongl Preussiske Ministern Grefve Lepell till Söta Mor, då han vid sin afses förskänkte henne flera stora Porcellained Vasor, och däribland några at hafva Blomster uti. Det är et det grammafte Brev man kan skriva, at förtiga den stora Kläder där gjeres vårt ringa illud. För det andra: en aldrakärafte Bouquet, presenterad af Dorn Sigwerthselm den Engelske -- så kallad till skinnad ifrån den fransyske -- till Söta Mor på hennes Godels-dag för et par år sedan. För det tredje: en Billet-doux till mig, uti hvilken han vid sina då varande 23 år kallar sig för min tillkommande Dietsfader i anseende dertill, at han då gick med Kongl. Högprädicant- fullmakten i fickan och med Prästens-stolen i Skara in gretts; så at han så när hade kunnat enäragera mig till at fynda -- ty hvad hade jag icke at lojnad för en Denägenhet at förlåta hos en så ung och medlidfam Skriftefader! -- och för det fjärde et Herde-Brev ifrån den verkeligen prästingde Prästmannen, Leonhard Sjöberger i Gammelstorp uti Blekingen till Louise, uti hvilken han var riktigt kär, och ville änteligen prädika Ångquist, churu ^{vidan} ~~varandes~~ förtroend, uti hennes Hjerta. Han har et eget maner at skriva, en egen slags Färg-

Blandning

blandning, som står väl nägot med Baron Silfverhelms, men må ändå
läsas för en variation skull: hvar och en är gick å sa maniere.

Se så mycket, Dästa min Stafva, för denna gång. En liten Depêche
ifrån Stralsund lägges för Degges' vår Egen John, som kan åter tjena
till Bilaget till et af mina Brev till honom. Gud välgigne Er Begge alltid!

Görwelle